

Міністерство освіти і науки України
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Інститут архітектури, будівництва та енергетики
назва інституту випускової кафедри

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту Архітектури,
будівництва та енергетики

(назва інституту)

Мирослав МАЗУР

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

(підпис)

«28» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

Законодавство та архітектурно-проектна справа

(назва навчальної дисципліни)

Освітній рівень Магістр
(назва освітнього рівня)

Галузь знань 19 Архітектура та будівництво
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 191 – Архітектура та містобудування
(код і назва спеціальності)

Освітня програма Архітектура та містобудування
(назва ОП)

Статус дисципліни обов'язкова
обов'язкова/вибіркова

Мова викладання українська

2024р.

Розробник(и):

професор кафедри архітектури та містобудування,
к.арх.
(посада, назва кафедри, науковий ступінь, вчене звання)
oleksii.iashchenko@nung.ua

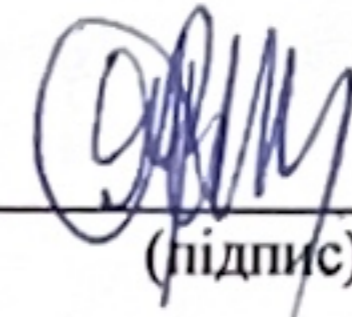

Олексій ЯЩЕНКО
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено на засіданні _____ кафедри архітектури та містобудування _____
(назва кафедри)

Протокол від «___» _____ 20__ року № _____

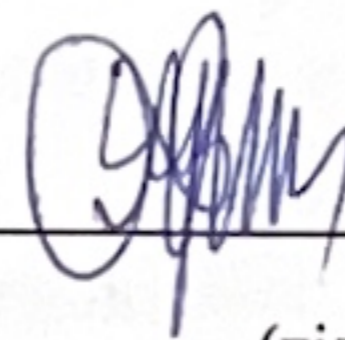
В.о. завідувача кафедри архітектури та містобудування
(назва кафедри)

Ярослав ВАСИЛИШИН
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Узгоджено:

В.о. завідувача випускової
кафедри архітектури та містобудування
(назва кафедри)

Ярослав ВАСИЛИШИН
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Гарант ОП "Архітектура та містобудування"
(назва програми)

Ярослав ВАСИЛИШИН
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

І ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

<p>Мета і завдання дисципліни</p>	<p>Предметом вивчення дисципліни «Законодавство та архітектурно-проектна справа» є формування правової та нормативної бази архітектурної діяльності, що включає законодавчі аспекти містобудування, архітектурного проектування, експертизи проєктів та авторського нагляду, а також вивчення процедур і вимог, визначених чинними нормативно-правовими актами України та міжнародними стандартами.</p> <p>Мета вивчення дисципліни: Формування у студентів розуміння правових засад архітектурної діяльності, нормативних вимог до проектування, містобудівного планування та експертизи проєктів. Забезпечення здатності аналізувати правове середовище у сфері архітектури та містобудування, інтегрувати нормативні вимоги в проєктну діяльність та ефективно працювати з юридичними документами, які регламентують професійну діяльність архітекторів.</p> <p>Завдання вивчення дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Вивчення нормативної бази архітектурного та містобудівного проектування (Конституція України, Закони України, ДБН, міжнародні стандарти). - Ознайомлення з правовими аспектами архітектурної діяльності, містобудування, землепорядкування та експертизи проєктів. - Аналіз процедур отримання дозвільної документації на архітектурне проектування та будівництво. - Вивчення авторського права в архітектурі та питань відповідальності архітектора. - Розгляд принципів архітектурної експертизи та містобудівного контролю. - Виконання практичного завдання з аналізу законодавчих аспектів архітектурно-проектної діяльності на прикладі реального проєкту.
<p>Посилання на розміщення дисципліни на навчальній платформі</p>	<p>Електронний курс дисципліни https://dn.nung.edu.ua/course/view.php?id=3812</p>
<p>Попередні вимоги для вивчення дисципліни / пререквізити</p>	<p>«Архітектурне проектування житла малої поверховості», «Конструкції будівель та споруд», «Архітектурна композиція, графіка, макетування», «Складні поверхні в архітектурі», «Основи містобудування», «Архітектурне проектування багатопверхового житлового будинку», «Об'ємно-планувальні особливості туристичних баз і готелів», «Основи реконструкції та реставрації будівель та споруд», «Мобільність та інклюзивність міського середовища», «Архітектурне матеріалознавство», «Історія сучасної архітектури», «Архітектурне проектування громадської споруди»</p>
<p>Постреквізити</p>	<p>«Концептуальне проектування архітектурних та містобудівних об'єктів з елементами наукових досліджень», «Новітні матеріали та конструкції в сучасній архітектурі», «Виробнича практика», «Дослідницька переддипломна практика».</p>

<p>Результати навчання</p>	<p>РН01. Мати спеціальні концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері архітектури та містобудування і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.</p> <p>РН02. Мати спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності у сфері архітектури та містобудування з метою розвитку нових знань і процедур.</p> <p>РН03. Здійснювати передпроектний аналіз архітектурно-містобудівних об'єктів і територій.</p> <p>РН04. Розуміти і застосовувати у практичній діяльності теоретичні і практичні засади проектування інноваційних об'єктів містобудування, житлових, громадських, промислових будівель і споруд, реконструкції і реставрації архітектурних об'єктів, методи досягнення раціонального архітектурно-планувального, об'ємно-просторового, конструктивного рішення, забезпечення соціально-економічної ефективності, екологічності, енергоефективності.</p> <p>РН05. Знати, розуміти і оцінювати характеристики сучасних будівельних матеріалів, виробів і технологій, враховувати їх особливості при розробці інноваційних проектних рішень будівель і споруд, в проєктах благоустрою міських і ландшафтних територій, при реконструкції та реставрації пам'яток архітектури і містобудування.</p> <p>РН07. Здійснювати проєктне моделювання, обирати цифрові технології та програмні засоби для розв'язання задач дослідницького та інноваційного характеру, розробки і реалізації проєктів у сфері архітектури та містобудування, оформлення відповідної наукової та технічної документації, виготовлення макетів і наочних ілюстративних матеріалів.</p> <p>РН09. Застосовувати енергоефективні та інші інноваційні технології при проведенні наукових архітектурно-містобудівних досліджень та прийнятті комплексних архітектурно-містобудівних рішень.</p> <p>РН12. Знати і застосовувати у практичній діяльності законодавство і нормативну базу щодо проведення досліджень та розробки архітектурно-містобудівних проєктів.</p> <p>РН13. Обґрунтовувати без пекові, санітарно-гігієнічні, екологічні, інженерно-технічні і техніко-економічні рішення і показники у комплексному архітектурно-містобудівному проєктуванні.</p> <p>РН14. Здійснювати авторський нагляд за реалізацією проєктів у сфері архітектури та містобудування.</p>
<p>Компетентності</p>	<p>Загальні компетентності</p> <p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК02. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>Спеціальні (фахові) компетентності</p> <p>СК03. Здатність аналізувати, розробляти та впроваджувати архітектурно-містобудівні рішення з урахуванням соціально-демографічних, національно-етнічних, природно-кліматичних, інженерно-технічних чинників та санітарно-гігієнічних, без пекових, енергозберігаючих, екологічних, техніко-економічних вимог.</p>

	<p>СК05. Здатність розробляти і реалізовувати проекти у сфері архітектури та містобудування.</p> <p>СК07. Здатність до проектного моделювання і дослідження концептуальних, натурних та комп'ютерних моделей об'єктів архітектури та містобудування.</p> <p>СК08. Здатність розробляти завдання на архітектурно-містобудівне проєктування, організовувати процес проєктування з використанням даних щодо натурних обстежень, обмірних робіт, містобудівного розрахунку об'єкту проєктування.</p> <p>СК09. Здатність управляти робочими процесами у сфері архітектури та містобудування, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.</p>
<p>Підсумковий контроль, форма</p>	<p>Диференційований залік</p>
<p>Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)</p>	<p>Вивчення дисципліни дозволяє розвинути або покращити такі soft skills:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Критичне мислення</i> – вміння аналізувати правові та нормативні аспекти архітектурного проєктування, оцінювати відповідність містобудівних рішень чинному законодавству, знаходити оптимальні юридично обґрунтовані варіанти реалізації проєктів - <i>Креативність</i> – здатність розробляти архітектурні рішення, що поєднують інноваційні підходи з вимогами нормативно-правової бази - <i>Комунікаційні навички</i> – вміння ефективно презентувати та аргументувати правові аспекти архітектурно-містобудівних проєктів, взаємодіяти з представниками різних професійних груп (юристи, експерти містобудівної документації, органи місцевого самоврядування) - <i>Тайм-менеджмент</i> – навички планування етапів узгодження та затвердження проєктної документації, управління процесами розробки нормативно відповідних архітектурних рішень у визначені строки - <i>Адаптивність</i> – здатність швидко реагувати на зміни в містобудівному законодавстві, ДБН та міжнародних стандартах, інтегрувати актуальні нормативні вимоги у проєктну діяльність - <i>Емпатія та соціальна відповідальність</i> – розуміння правових механізмів забезпечення доступності та інклюзивності архітектурного середовища, інтеграція принципів універсального дизайну відповідно до правових норм - <i>Управління стресом</i> – здатність ефективно працювати в умовах юридичних обмежень, регуляторного тиску, змін у законодавстві та відповідальності за дотримання правових норм у проєктній діяльності

2 ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1) щодо відвідування занять і поведінки на них

Згідно «Положення про організацію освітнього процесу в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу» (введеного у дію наказом № 60 від 25 лютого 2019 р. <http://surl.li/jonqf>) відвідування здобувачами вищої освіти всіх аудиторних занять, відповідно до чинного протягом семестру розкладу, є обов'язковим. Запізнення на заняття – не допускаються. Здобувачі вищої освіти протягом аудиторного заняття дотримуються таких правил:

- тримають вимкненими електронні засоби зв'язку;
- залишають аудиторію виключно з дозволу викладача;
- активно працюють над виконанням необхідного обсягу навчальної роботи; використовують технічні засоби навчання, котрі підвищують ефективність навчального процесу;
- поводять себе дисципліновано.

Здобувачі в обов'язковому порядку зобов'язані відпрацьовувати програмний матеріал не засвоєний ними внаслідок пропусків занять. Здобувач самостійно вивчає теоретичний матеріал, або виконує практичну частину, використовуючи платформу Moodle. Контроль засвоєння знань здійснює викладач шляхом письмового чи усного опитування.

У разі проведення занять у режимі відеоконференції здобувачам потрібно дотримуватись таких вимог:

- приєднання тільки з використанням корпоративної пошти;
- використання свого імені та прізвища у назві акаунта для уникнення провокацій чи зриву заняття;
- за технічної можливості бажаним є увімкнення камери під час заняття.

2) щодо дотримання принципів академічної доброчесності

Відповідно до "Положення про академічну доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу" (введеного в дію наказом №327 від 13.12.2019р. <http://surl.li/jonqr>), дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Очікується, що письмові роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі здобувача (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем.

За виявлене порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

- 7
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
  - відрахування із закладу освіти;
  - позбавлення академічної стипендії;
  - позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

У разі будь-яких інших непорозумінь чи питань, відносини регулюються згідно із зазначеним вище Положенням.

3) щодо оцінювання

Здобувач вищої освіти допускається до семестрового контролю з дисципліни за умови виконання усіх лабораторних робіт, складання контролю засвоєння знань змістових модулів, відпрацювання пропущених занять та підтвердження опанування результатів навчання на мінімальному рівні (підсумкова структурна оцінка не менше 60 балів). Максимальна оцінка за роботу здобувача під час семестру становить 100 балів.

Форма семестрового контролю, передбачена навчальним планом, – диференційований залік, що виставляється до початку екзаменаційної сесії виключно на підставі результатів поточного контролю протягом семестру. Порядок проведення заліково-екзаменаційної сесії регламентований наказом №213 від 17.11.2017р. (<http://surl.li/eztvl>).

У разі застосування дистанційної технології навчання поточний та семестровий контроль здійснюються згідно «Положення щодо організації поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій» від 22.10.2020р. (наказ №262, <http://surl.li/gmlru>).

4) щодо кінцевих термінів (дедлайнів) та перескладання

Всі лабораторні роботи повинні бути виконані вчасно для отримання максимальної заявленої кількості балів. Термін здачі роботи оголошує викладач під час видання завдання на лабораторну роботу. Якщо терміни здачі роботи порушені без поважних на те причин, робота оцінюється, виходячи з меншої кількості балів. Обсяг зменшення балів залежать від складності завдання та протермінування, і доводяться викладачем до відома здобувачів заздалегідь.

Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності здобувача з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Здобувачів вищої освіти, які за підсумками семестрового контролю мають академічну заборгованість допускають до її ліквідації в порядку та впродовж термінів, визначених університетом. Академічна заборгованість виникає у разі, коли здобувач освіти не допущений до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни або під час семестрового контролю здобувач освіти отримав менше балів, ніж визначена в університеті межа незадовільного навчання (отримано оцінку «незадовільно»).

Повторне складання заліків/екзаменів допускають не більше, ніж два рази з кожної дисципліни: один раз науково-педагогічному працівнику, який здійснював підсумковий контроль з навчального предмета, другий – комісії у складі не менше трьох науково-педагогічних працівників, яку створюють за розпорядженням директора навчально-наукового інституту.

5) щодо визнання результатів навчання у неформальній освіті (у випадку наявності такої можливості)

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються шляхом валідації у порядку, зазначеному у “Положенні про порядок визнання результатів навчання отриманих у неформальній та інформальній освіті в ІФНТУНГ” (наказ №283 від 09.11.2020р. <http://surl.li/ckpxn>).

Право на визнання результатів навчання у неформальній або інформальній освіті поширюється на здобувачів усіх рівнів вищої освіти. Перезарахування результатів здійснюється на добровільній основі з метою підтвердження того, що здобувач вищої освіти досягнув результатів навчання, передбачених освітньою програмою. Визнання результатів навчання, отриманих в умовах неформальної та/або інформальної освіти, проводиться протягом першого місяця у семестрі, в якому передбачено вивчення даної дисципліни.

Перелік деяких відомих навчальних платформ щодо здобуття неформальної та/або інформальної освіти:

- 1) Prometheus <https://prometheus.org.ua/>
- 2) EdEra <https://www.ed-era.com>
- 3) EdX <https://www.edx.org/>
- 4) Coursera <https://www.coursera.org/>
- 5) Future Learn <https://www.futurelearn.com/>
- 6) Udacity <https://www.udacity.com/>

Ініціатори вказаних платформ великою мірою скеровані на те, щоб забезпечити кожному навчання не лише на лекціях у школі чи університеті, але й упродовж усього життя для подолання розриву між реальними навичками, відповідною освітою та зайнятістю.

6) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до Положення про звернення здобувачів вищої освіти з питань, пов'язаних з освітнім процесом, затвердженого наказом ректора університету № 43 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://griml.com/L3VUV>.

7) щодо конфліктних ситуацій

Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємоповаги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення про вирішення конфліктних ситуацій в ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету № 44 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://griml.com/i42PI>.

8) щодо опитування здобувачів

Після завершення курсу здобувачу надається можливість пройти опитування стосовно якості викладання дисципліни за покликанням <https://nung.edu.ua/department/yakist-osviti/04-anketuvannya>

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Обсяг навчальної дисципліни

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Законодавство та архітектурно-проектна справа» згідно з чинним НП, розподіл за семестрами і видами навчальної роботи характеризує табл. 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Усього	Розподіл по семестрах
		Семестр 1
Кількість кредитів ECTS	3,5	3,5
Загальний обсяг часу, год.	105	105
Аудиторні заняття, год., у т.ч.:	30	30
– лекційні заняття	18	18
– практичні заняття	12	12
– лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота, год	75	75
Форма семестрового контролю (іспит, залік, захист КР, захист КП)	залік	залік

3.2 Лекційні заняття

Теми лекційних занять дисципліни наведено у табл. 2

Таблиця 2 – Темати лекційних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем практичних (семінарських) занять	Кількість годин	Література
М1	Законодавство та архітектурно-проектна справа	18	
ЗМ1	Теоретичні основи правового регулювання архітектурної діяльності	6	
Т 1.1.	Законодавча база України. Архітектурно-проектна діяльність. - Організаційно-технологічний процес проектування - Учасники архітектурно-організаційного процесу - Організаційно-правові форми проектних організацій, професійний склад	2	1, 10, 11, 12, 13, 14, 15

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем практичних (семінарських) занять	Кількість годин	Література
Т 1.2.	<i>Система нормативної документації в проєктуванні</i> - Правові та регуляторні акти у сфері архітектурно-проектної діяльності - Об'єкти та суб'єкти архітектурної справи - Порядок розробки, погодження та затвердження проєктної документації - Вихідні дані для проєктування об'єктів містобудування.	2	1, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Т 1.3.	<i>Містобудівні умови та обмеження</i> - Технічні умови та завдання на проєктування. - Порядок їх розробки та погодження. - Тимчасові споруди для провадження архітектурної діяльності	2	1, 10, 11, 12, 13, 14, 15
ЗМ2	<i>Містобудівне планування та генеральне проєктування</i>	6	
Т 2.1	<i>Клас наслідків (відповідальності) будівель і споруд</i> - Стадії проєктування. - Склад ескізного, робочого проєктів, робочої документації.	2	1, 11, 12, 13, 14, 15
Т 2.2	<i>Містобудування</i> - Головні напрямки та вимоги в містобудівній діяльності - Комплексний план просторового розвитку території територіальної громади.	2	1, 10, 11, 13, 14, 15
Т 2.3	<i>Генплан населеного пункту</i> - План зонування території - Детальний план території	2	1, 10, 11, 12, 13, 15
ЗМ3	<i>Експертиза, оцінка та містобудівний контроль</i>	6	
Т 3.1	<i>Культурна спадщина</i> - Об'єкти культурної спадщини, їх класифікація - Уповноважені органи охорони культурної спадщини. - Взяття на облік об'єктів культурної спадщини, облікова документація. - Реєстр об'єктів охорони культурної спадщини.	2	1, 10, 11, 12, 13, 19
Т 3.2	<i>Архітектурна діяльність</i> - Спеціально уповноважені органи містобудування і архітектури. - Професійна атестація архітектурної діяльності. - Права та обов'язки архітекторів. - Авторське право.	2	1, 10, 11, 12, 14, 16

11

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем практичних (семінарських) занять	Кількість годин	Література
Т 3.3	<i>Нагляд за будівництвом</i> - Експертиза проєктної документації. - Дозвільна система в будівництві. - Прийняття і експлуатація завершеного будівництва.	2	1, 10, 11, 12, 13, 19
	Усього годин	18	

3.3 Практичні заняття

Теми практичних (семінарських) занять дисципліни наведено у табл. 3.

Таблиця 3 – Теми практичних (семінарських) занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем практичних (семінарських) занять	Кількість годин	Література
М1	Законодавство та архітектурно-проєктна справа	12	
ЗМ1	Правове забезпечення архітектурно-містобудівної діяльності	12	
Т 1.1.	<i>Вступ до правового регулювання архітектурної діяльності</i> - визначення актуальності правових аспектів у містобудуванні та архітектурі; - огляд нормативної бази (Закон України «Про архітектурну діяльність», «Про регулювання містобудівної діяльності», ДБН); - основні принципи законодавчого забезпечення архітектурного проєктування.	2	1, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Т 1.2.	<i>Основи містобудівного законодавства</i> - система містобудівної документації (Генеральний план, детальний план території, зонінг); - правові вимоги до містобудівного регулювання; - аналіз українського та міжнародного досвіду правового забезпечення містобудування.	2	1, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Т 1.3.	<i>Нормативні вимоги до архітектурного проєктування</i> - класифікація та вимоги будівельних норм (ДБН, ДСТУ, ISO); - державні стандарти у сфері архітектурного проєктування; - юридичні аспекти адаптації історичних будівель до сучасних нормативних вимог.	2	1, 10, 11, 12, 13, 14, 15

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем практичних (семінарських) занять	Кількість годин	Література
Т 1.4.	<p><i>Дозвільні процедури у сфері архітектурного проєктування</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - порядок отримання містобудівних умов та обмежень (МУО); - законодавчі вимоги до експертизи проєктної документації; - сертифікація та ліцензування архітектурної діяльності. 	2	1, 11, 12, 13, 14, 15
Т 1.5	<p><i>Авторське право та юридична відповідальність в архітектурі</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - законодавче регулювання авторських прав на архітектурні об'єкти; - механізми захисту прав інтелектуальної власності у проєктній діяльності; - судова практика у сфері архітектурного авторського права. 	2	1, 10, 11, 13, 14, 15
Т 1.6	<p><i>Контроль та експертиза в архітектурно-містобудівній діяльності</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - вимоги до проведення експертизи містобудівної документації; - повноваження Державної інспекції архітектури та містобудування (ДІАМ); - юридична відповідальність за порушення будівельного законодавства. 	2	1, 10, 11, 12, 13, 15
	Усього годин	12	

3.4 Лабораторні заняття не передбачені.

3.5. Завдання для самостійної роботи здобувача

Види самостійної роботи в межах даного курсу наводяться у табл. 4.

Таблиця 4 – Види самостійної роботи

Найменування видів самостійної роботи	Кількість годин
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	15
Підготовка до практичних занять	25
Підготовка до поточних контрольних заходів	10
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	25
Усього годин:	75

13
Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у табл. 5.

Таблиця 5 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, які виносяться на самостійне вивчення	К-сть годин	Література
М 1	Законодавство та архітектурно-проектна справа	25	
ЗМ1	<i>Нормативно-правове забезпечення архітектурної діяльності</i>	8	
Т 1.1	<i>Законодавчі основи архітектурно-містобудівної діяльності</i> - Основні положення Законів України «Про архітектурну діяльність», «Про регулювання містобудівної діяльності» - Чинні ДБН, що регламентують архітектурне проектування та будівництво - Вимоги міжнародних стандартів (ISO, Єврокоди) та їх імплементація в українське законодавство	4	1,4,6,7
Т 1.2	<i>Правові аспекти містобудівного регулювання</i> - Містобудівна документація: Генеральний план, детальний план території, зонінг - Законодавчі вимоги до регулювання земельних відносин у містобудуванні - Судова практика щодо порушень містобудівного законодавства	4	2,3,4,6,9
ЗМ2	<i>Дозвільні процедури та експертиза в архітектурній діяльності</i>	4	
Т 2.1	<i>Оцінка та експертиза містобудівної документації</i> - Вимоги до експертизи архітектурних та містобудівних проєктів - Державна експертиза проєктної документації: порядок проходження та основні критерії - Аналіз невідповідностей проєктів чинним будівельним нормам та шляхи їх усунення	2	9,10,11,12
Т 2.2	<i>Процедури отримання дозвільної документації</i> - Порядок отримання містобудівних умов та обмежень (МУО) - Дозвільні документи у будівництві: декларація, сертифікація, ліцензування - Роль Державної інспекції архітектури та містобудування (ДІАМ) у контролі будівельної діяльності	2	9,10,11,12
ЗМ3	<i>Юридична відповідальність та авторське право в архітектурі</i>	8	

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, які виносяться на самостійне вивчення	К-сть годин	Література
Т 3.1	<p><i>Авторське право та інтелектуальна власність у проєктній діяльності</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Законодавчі механізми захисту прав архітекторів - Поняття інтелектуальної власності в архітектурному проєктуванні - Судова практика щодо порушень авторських прав у сфері архітектури 	4	9,10,11,12
Т 3.2	<p><i>Юридична відповідальність у сфері архітектурного проєктування</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Адміністративна, цивільна та кримінальна відповідальність за порушення містобудівного законодавства - Випадки правопорушень у будівництві та архітектурній діяльності - Судові прецеденти у сфері архітектурно-будівельного контроль 	4	9,10,11,12,17
ЗМ4	<i>Сучасні технології та управління правовими ризиками в архітектурі</i>	5	
Т 4.1	<p><i>Використання цифрових технологій у правовому регулюванні архітектурної діяльності</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - BIM-технології у нормативному забезпеченні архітектурного проєктування - Автоматизовані системи управління містобудівною документацією - Юридичний супровід цифрових моделей містобудівних об'єктів 	2	3,5,6,8,10,18
Т 4.2	<p><i>Фінансово-економічні аспекти архітектурної діяльності</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Оцінка економічної ефективності правового регулювання у будівництві - Фінансування архітектурних та містобудівних проєктів: гранти, державні програми - Вплив законодавчих змін на економічну складову будівництва 	3	6,7,9,12,17
	Усього годин	25	

Контроль за опрацюванням тем, винесених на самостійне навчання, входить до поточного оцінювання за відповідними змістовними модулями.

3.6 Курсовий проєкт (робота) не передбачені навчальним планом

4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Основна література

1. Закон України «Про архітектурну діяльність»
  - Визначає правові та організаційні основи архітектурної діяльності в Україні.
2. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»
  - Регламентує процеси містобудівного планування, проєктування та забудови територій.
3. ДБН А.2.2-3:2014
  - «Склад та зміст містобудівної документації»
  - Визначає вимоги до розроблення містобудівної документації на державному, регіональному та місцевому рівнях.
4. ДБН В.1.2-12:2008
  - «Система забезпечення надійності та безпеки будівельних об'єктів»
  - Встановлює загальні вимоги до безпеки будівництва та експлуатації споруд.
5. ДБН В.2.2-3:2018
  - «Будинки і споруди. Адміністративні та побутові будівлі»
  - Регламентує вимоги до проєктування адміністративних будівель та їхнього функціонального зонування.
6. ISO 12006-2:2015
  - «Система класифікації для інформаційного моделювання будівель (BIM)»
  - Визначає структуру класифікації будівельних об'єктів відповідно до міжнародних стандартів.
7. Єврокоди (Eurocodes) EN 1990-EN 1999
  - Комплекс європейських стандартів для проєктування будівельних конструкцій, що використовуються в архітектурній діяльності.

4.2 Додаткова література

8. Корякін О. «Правове регулювання архітектурної діяльності» – Київ: Юрінком Інтер, 2021. – 280 с.
9. Савицька Л. «Архітектурне законодавство України: сучасний стан та перспективи» – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2020. – 312 с.
10. Петренко В. «Містобудівне право: теорія та практика» – Харків: Право, 2019. – 248 с.
11. Вавілова М. «Юридичні аспекти експертизи містобудівних проєктів» – Київ: НАУ, 2018. – 225 с.
12. Олійник С. «Будівельне право України» – Київ: Алерта, 2022. – 374 с.
13. Стеценко В. «Архітектурне проєктування та нормативне забезпечення» – Харків: ХНУБА, 2021. – 260 с.
14. Гнатюк О. «Державний архітектурний контроль та містобудівний нагляд» – Київ: Логос, 2020. – 198 с.
15. Мінрегіон України. «Методичні рекомендації щодо адаптації архітектурного середовища до чинних норм» – Київ: Мінрегіон, 2021. – 156 с.

4.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

Офіційний сайт Державної інспекції архітектури та містобудування України (ДІАМ)

<https://diam.gov.ua/>

Єдиний державний вебпортал відкритих даних (Мінрегіон України)

<https://data.gov.ua/organization/ministerstvo-rehionalnoho-rozvytku-budivnytstva-ta-zhytlovo-komunalnoho-hospodarstva-ukrayiny>

Єдина державна електронна система у сфері будівництва
<https://e-construction.gov.ua/>

Будівельний портал України
<https://budport.com.ua/>

Закон України «Про архітектурну діяльність» (офіційний текст на порталі
Верховної Ради України)
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14#Text>

5 ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ Й ОЦІНЮВАННЯ

Форми навчання: навчальні заняття - лекції, практичні, лабораторні, консультації; самостійна робота - вивчення окремих питань тем студентом самостійно, підготовка до відпрацювання занять у разі пропуску; практична підготовка - підготовка до виконання лабораторних робіт; контрольні заходи - тести, контрольні роботи. При вивченні дисципліни відповідно до наказу №150 від 24.06.2021р. використовуються такі методи навчання, а саме: **МН 1** – словесні методи (**МН 1.1** – лекція, **МН 1.2** – розповідь – пояснення, **МН 1.3** – бесіда); **МН 2** – наочні методи (**МН 2.4** – комп'ютерні і мультимедійні методи); **МН 3** - практичні методи (**МН 3.1** – вправи, **МН 3.4** – практичні роботи); **МН 7** – аналітичний метод; **МН 14** – творчий метод; **МН 15** – проблемно-пошуковий метод; **МН 18** – методи самостійної роботи вдома; **МН 19** – робота під керівництвом викладача **МН 20** - інтерактивні методи (**МН 20.1** – кейс-метод, бесіда-діалог).

Форми і методи навчання й оцінювання в межах даного курсу наводяться в табл. 6.

Таблиця 6 – Забезпечення програмних результатів навчання відповідними формами та методами

Шифр програмного результату навчання	Методи навчання (МН)	Форми і методи оцінювання (МФО)
РН01. Мати спеціальні концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері архітектури та містобудування і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень. РН02. Мати спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності у сфері архітектури та містобудування з метою розвитку нових знань і процедур. РН03. Здійснювати передпроектний аналіз архітектурно-містобудівних об'єктів і територій. РН04. Розуміти і застосовувати у практичній діяльності теоретичні і практичні засади проектування інноваційних об'єктів містобудування, житлових,	МН 1 – словесні методи (МН 1.2 – розповідь-пояснення, МН 1.3 – бесіда); МН 2 – наочні методи (МН 2.1 – ілюстрування, МН 2.4 – комп'ютерні і мультимедійні методи); МН 3 – практичні методи (МН 3.4 – практичні роботи); МН 4 – індуктивний метод; МН 5 – дедуктивний метод; МН 7 – аналітичний метод; МН 8 – синтетичний метод; МН 9 – порівняння; МН 10 – узагальнення;	МФО 2 - залік МФО 4 - поточний контроль МФО 10 - комплексний контроль МФО 12 - портфоліо

17

громадських, промислових будівель і споруд, реконструкції і реставрації архітектурних об'єктів, методи досягнення раціонального архітектурно-планувального, об'ємно-просторового, конструктивного рішення, забезпечення соціально-економічної ефективності, екологічності, енергоефективності.

РН05. Знати, розуміти і оцінювати характеристики сучасних будівельних матеріалів, виробів і технологій, враховувати їх особливості при розробці інноваційних проектних рішень будівель і споруд, в проєктах благоустрою міських і ландшафтних територій, при реконструкції та реставрації пам'яток архітектури і містобудування.

РН07. Здійснювати проєктне моделювання, обирати цифрові технології та програмні засоби для розв'язання задач дослідницького та інноваційного характеру, розробки і реалізації проєктів у сфері архітектури та містобудування, оформлення відповідної наукової та технічної документації, виготовлення макетів і наочних ілюстративних матеріалів.

РН09. Застосовувати енергоефективні та інші інноваційні технології при проведенні наукових архітектурно-містобудівних досліджень та прийнятті комплексних архітектурно-містобудівних рішень.

РН12. Знати і застосовувати у практичній діяльності законодавство і нормативну базу щодо проведення досліджень та розробки архітектурно-містобудівних проєктів.

РН13. Обґрунтовувати без пекові, санітарно-гігієнічні, екологічні, інженерно-технічні і техніко-економічні рішення і показники у комплексному архітектурно-містобудівному проєктуванні.

РН14. Здійснювати авторський нагляд за реалізацією проєктів у сфері архітектури та містобудування.

МН 11 – конкретизація;

МН 12 – виокремлення основного;

МН 14 – творчий метод;

МН 15 – проблемно-пошуковий метод;

МН 16 – евристичний метод;

МН 17 – дослідницький метод;

МН 18 – методи самостійної роботи вдома;

МН 19 – робота під керівництвом викладача;

МН 20 – інтерактивні методи (**МН 20.1** – кейс-метод, **МН 20.2** –

дискусія, диспут, **МН 20.3** – мозковий штурм,

МН 20.7 – бесіда-діалог).

6 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Розподіл балів, які здобувачі освіти можуть отримати за результатами кожного виду поточного та підсумкового контролів, наведено в табл. 7.

Таблиця 7 – Розподіл балів оцінювання

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Теоретичний курс	10
Контроль засвоєння теоретичних знань змістовного модуля ЗМ1. (МФО 6 - письмовий контроль)	10
Контроль та навичок отриманих за підсумками виконання семестрового завдання навчального курсу даної дисципліни МФО 2 - залік, МФО 4 - поточний контроль, МФО 12 - портфоліо, а саме:	90
Поточний контроль коретності побудови інформаційної моделі за підсумками вивчення Т 1.1 - Т 1.5	25
Поточний контроль коретності побудови інформаційної моделі за підсумками вивчення Т 1.6 - Т 1.8	25
Перевірка залікової роботи	40
Усього балів	100

Для визначення ступеня оволодіння навчальним матеріалом з подальшим його оцінюванням застосовуються рівні навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, наведені в табл. 8.

Таблиця 8 – Рівні навчальних досягнень

Рівні навчальних досягнень	Відсоток балу за виконання завдань	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
Здобувач вищої освіти			
Відмінний	90...100	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для вирішення поставлених перед ним завдань
Достатній	75...89	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання

		недоліки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	
Задовільний	60...74	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Незадовільний	менше 60	має фрагментарні знання (менше половини) у незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача

Результати навчання з дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» відповідно до шкали, наведеної в табл. 9).

Таблиця 9 - Шкала оцінювання: національна та ECTS

Національна	Університетська (в балах)	ECTS	Визначення ECTS
Відмінно	90-100	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
Добре	82-89	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками
	75-81	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок
Задовільно	67-74	D	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків
	60-66	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії
Незадовільно	35-59	FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або скласти іспит
	0-34	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота

7 ЗАСОБИ НАВЧАННЯ

Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі (аудиторні заняття згідно з розкладом) із використанням **мультимедійних засобів** (проектори, інтерактивні панелі, презентації). Для виконання практичних робіт знадобиться техніка для проєктування (персональні комп'ютери або ноутбуки, інженерні калькулятори) креслярські приладдя (олівець, лінійка, транспортир; ватман А4 – А3, міліметровий папір А3, А4), Програмне забезпечення: ArchiCAD, AutoCAD, Revit, SketchUp, Rhino. Для підготовки до занять потрібен доступ до бібліотеки ІФНТУНГ або її сайту; доступ до інтернет-ресурсів, наукових публікацій, ДБН, освітніх платформ.

У разі дистанційного і змішаного навчання комунікація учасників освітнього процесу налаштовується через корпоративну електронну пошту, месенджер (для вирішення організаційних нагальних питань); заняття проводяться у режимі відеоконференції (Zoom, Google Meet); самостійне опрацювання матеріалу, здача лабораторних робіт, контроль набутих знань реалізуються на навчальній платформі Moodle (<https://dn.nung.edu.ua/course/view.php?id=3812>).